

POLIITTINEN AJANKOHTAISKATSAUS

19.09.2026 (KANSANEDUSTAJA JOHANNES KOSKINEN)

TALOUDEN NÄKYMÄT

- Orpon hallituksen vastuunväistely ajaa seuraavan hallituksen vaikeaan pakkorakoon sopeutuksen suhteen
 - VM:n arvio: 2028 nettomenopolulla pysyminen edellyttää n. 2,7 mrd € lisäsopeutusta.
- Tilanne syntyy koska: Orpon hallitus aikoo käyttää vuonna 2027 julkista taloutta heikentävillä toimillaan koko joustovaran: mm. vastuuton yhteisöveroale (meneekö edes komission ennakkotarkastuksesta läpi...).
- Jos näin tehdään, seuraava hallitus aloittaa todella vaikeassa tilanteessa.
- Valmisteluaika ei riitä muihin kuin nopeasti vaikuttaviin vero- ja sopeutustoimiin.
- Epärealistista korjata 2028 ongelma vain menosäästöillä
- Hallitus voisi jättää tekemättä kohtuuttomat ja tuhoisat ihmisiä auttavien järjestöjen lisäleikkaukset sekä terveydenhoidon asiakasmaksut murto-osalle siitä rahasta mikä nyt yhteisöveroalennuksen muodossa lahjoitetaan kotimaisille ja ulkomaalaisille sijoittajille.
- Vaikeaksi mennyt pitkäaikaistyöttömyys ei ratkea vain suhdannekäänteellä ja nuorilla työttömillä ei ole aikaa odottaa.
- Googlen investointi on hieno asia Suomen kannalta, mutta hallituksella on nyt iso vastuu varmistaa, että sähkön tuotanto ja siirtoverkot pysyvät mukana eivätkä kustannukset kaadu suomalaisten niskaan.

TYÖMARKKINOIDEN KESKEISET KEHITYSKULUT

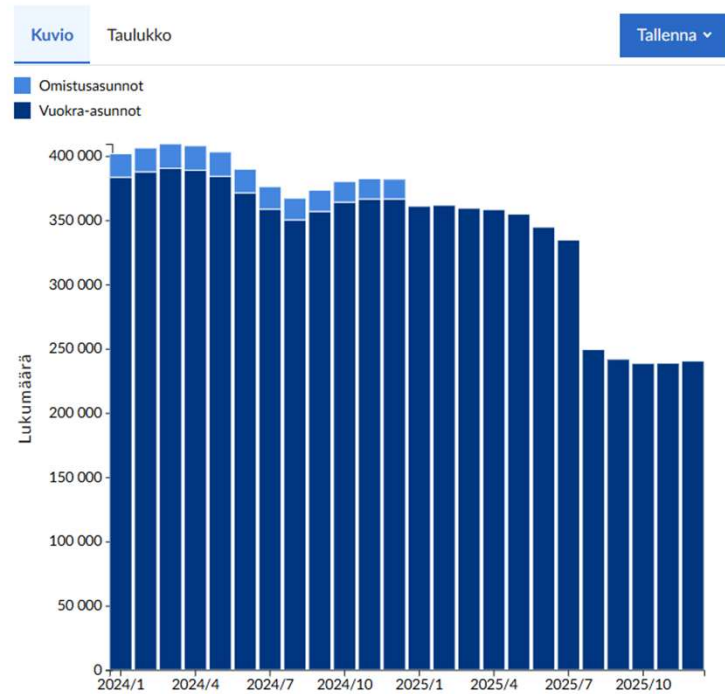
- Hallituksen tavoitteena oli merkittävä työllisyyden parantaminen, mutta työllisyysaste on laskenut koko vaalikauden ajan eikä 100 000 uuden työllisen tavoite näytä toteutuvan.
- Työmarkkinoiden keskeinen ongelma ei tällä hetkellä ole työvoiman saatavuus vaan työpaikkojen puute: työnhakijoita on enemmän, mutta avoimia työpaikkoja liian vähän.
- Työttömyys kasvaa erityisesti nuorten, naisten ja pitkäaikaistyöttömien keskuudessa, mikä kertoo työmarkkinatilanteen pitkittymisestä ja vaikeutumisesta.
- Erityisen huolestuttavaa on yli kaksi vuotta työttömänä olleiden määrän voimakas kasvu, sillä pitkä työttömyys lisää syrjäytymisriskiä ja vaikeuttaa paluuta työelämään.
- Työmarkkinoiden puhuttavin asia on tällä hetkellä eduskunnassa eli palkka-avoimuusdirektiivi ja sen implementointi. Takaraja oli 7.6.2026, mutta hallitus ei antanut esitystä eduskunnalle keväällä ja tahallaan venytti sen toimeenpanoa. Tällä hetkellä tarkoitus saada voimaan 1.1.2027. Samoin monessa muussa EU-maassa, esimerkiksi Ruotsissa.
- Lisäksi työperäinen hyväksikäyttö on viheliäinen, laaja ongelma työmarkkinoilla. Jatkuvat uutiset mm. rakennustyömailta kertovat, että ulkomaalaisia työntekijöitä käytetään tarkoituksellisesti hyväksi ja useilla sektoreilla, ei ainoastaan rakennusallalla.
- Työntekijöiden ostovoiman paraneminen on perustunut pääosin työmarkkinaosapuolten neuvottelemiin palkankorotuksiin.
- Työllisyyden vahvistaminen edellyttää kasvua, investointeja ja uusien työpaikkojen syntymistä sekä samalla reiluja ja turvallisia työmarkkinoita kaikille työntekijöille.

ASUNTORAKENTAMINEN

- Vaparaohitteinen asuntotuotanto ei ole vielääkään lähtenyt liikkeelle, ja asuntokauppojen määrä ja vanhojen asuntojen hinnat laskevat edelleen.
- Vuoden 2022 jälkeen asuntoaloitukset ovat jääneet joka vuosi selvästi alle 20 000 asunnon. Suomi tarvitsee vuosittain noin 31 000–36 000 uutta asuntoa talouskasvun ja kaupungistumisen tueksi.
- Suomen rakentaminen kääntyi kasvuun viime vuoden lopulla, ja rakennusosalalle ennakoidaan selvää kasvua vuosille 2026 ja 2027, arvioi rakennusalan suhdanneryhmä 9. syyskuuta julkaistussa raportissaan.
- Asuntorakentaminen jää edelleen jälkeen muusta rakentamisesta. Uusien asuntojen rakentamisen aloitusmäärä ei kasva vuonna 2026, vaan elpyminen alkaa ensi vuoden aikana ylitarjonnan vähitellen helpottaessa. Maa- ja vesirakentaminen puolestaan supistuvat, kun rata- ja katuverkon sekä vesihuollon investoinnit vähenevät.
- Rakennusalan suhdanneryhmä arvioi työllisyyden paranevan rakennusosalalla hieman loppuvuoden aikana ja kasvun jatkuvan myös vuonna 2027, kun asuntorakentaminen pääsee mukaan kasvuun.
- Valtion tukeman asuntotuotannon korkotukilainojen myöntövaltuus on laskenut 1 750 miljoonasta eurosta (2025) 1 135 miljoonaan euroon (2026) ja edelleen 500 miljoonaan euroon ensi vuodelle. Korkotukilainojen myöntövaltuutta kohdistettiin suhdannetoimena hallituskauden alkuvuosiin, minkä vuoksi ensi vuodelle osoitettava valtuus laskee nyt jyrkästi.

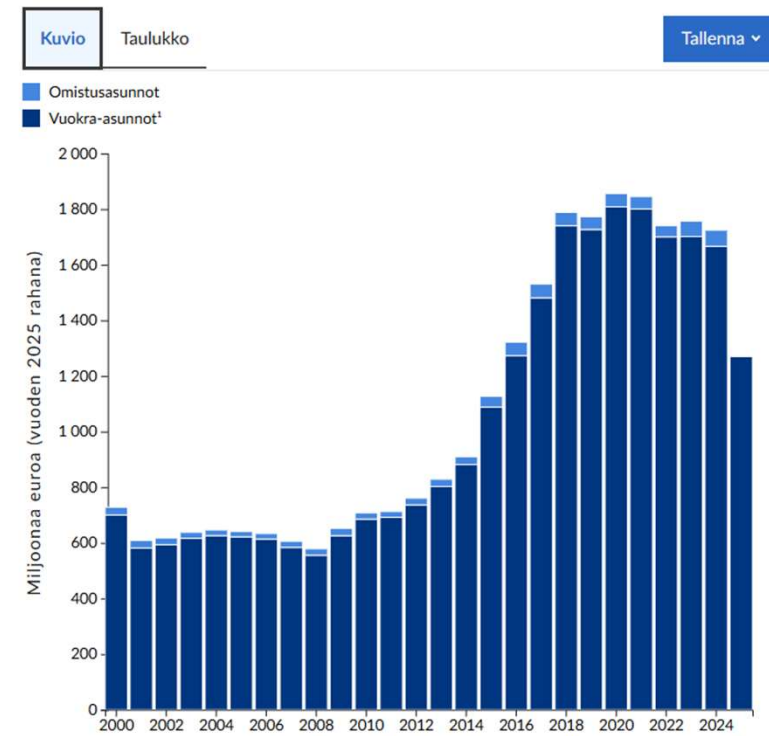
ASUMISTUKITILASTOT KUVIOINA

Yleisen asumistuen saajaruokakunnat kuukausittain
2024–2025

Lähde: Kela

Maksetut yleiset asumistuet 2000–2025

Lähde: Kela

ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka 1/2

Ukraina ja Lähi-itä

Ukraina

- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan jatkunut yli 4,5 vuotta.
- Ukrainan tukemisen jatkaminen, Venäjä-pakotteet, Venäjän jäädytetyt varat, Ukrainan voitava päättää rauhanehdoista.

Lähi-itä

- Iran - Yhdysvaltojen ja Israelin iskettyä Iraniin helmikuussa (2026) tilanne alueella ja Hormuzinsalmella on edelleen epävakaa.
- Israelin ja Palestiinan välinen konflikti - kahden valtion ratkaisun edistäminen, Palestiinan valtion tunnustaminen, Israelin siirtokuntien laajentaminen ja väkivalta Länsirannalla, humanitaarinen tilanne Gazassa.

ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka 2/2

YK, EU ja Nato

Yhdistyneet kansakunnat

- Suomen ehdokkuus YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvaksi jäseneksi v. 2029-2030.
- YK-järjestelmän, ml. YK:n turvallisuusneuvoston, uudistaminen.

Euroopan unioni

- EU:n strategisen autonomian vahvistaminen (turvallisuus, puolustus, teknologia, energia).
- Määräenemmistö päätöksenteko EU:n yhteisessä ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, EU-laajentuminen.
- Neuvottelut EU:n seuraavasta monivuotisesta rahoituskehyskaudesta 2028-34.

Nato

- Puolustusmenojen nostaminen 5 %:iin BKT:stä v. 2035 mennessä: 3,5 % varsinaisiin puolustusmenoihin ja 1,5 % puolustusta tukevat menot
- SDP:n ehdottanut puolustusveroa kasvavien puolustusmenojen rahoittamiseen.
- Eurooppalaisia puolustuskkyjä kehitettävä linjassa Naton puolustussuunnitelmien kanssa
- Arktisen alueen turvallisuus